

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ

nt. „Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka - BĄDŹMY RAZEM”

1. TERMIN

17.05.2017 r.

2. MIEJSCE

Miejski Ośrodek Kultury w Policach
ul. Siedlecka 11 a, 72-010 Police

3. ORGANIZATOR

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Policach

4. POD PATRONATEM:

Ministra Edukacji Narodowej
Rektora Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego
Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty
Starosty Polickiego

5. ODBIORCY:

Pedagodzy, nauczyciele przedszkoli, szkół i placówek powiatu polickiego i województwa zachodniopomorskiego, osoby pracujące z małymi dziećmi, rodzice dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka, przedstawiciele instytucji obejmujących wsparciem osoby niepełnosprawne, władze samorządowe i oświatowe, lekarze, pielęgniarki, pracownicy służby zdrowia, terapeuci prowadzący wczesną interwencję oraz osoby zainteresowane tematyką.

6. CEL

Celem konferencji było upowszechnienie idei wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz znaczenia wczesnie podejmowanych oddziaływań terapeutycznych dla jak najlepszego funkcjonowania dzieci z zaburzonym rozwojem psychoruchowym w dalszym życiu.

7. UZASADNIENIE POTRZEBY KONFERENCJI:

Optymalny rozwój dziecka jest wspólnym celem wszystkich osób uczestniczących w procesie jego edukacji. W przypadku dziecka u którego wykryto nieprawidłowości w rozwoju psychoruchowym, niezbędne jest wczesne podjęcie oddziaływań, których podmiotem jest dziecko i jego rodzina. Małe dzieci są bardziej podatne na terapię i czynią szybsze postępy. Jest to związane z dużą plastycznością mózgu w tym okresie życia. Wczesne działania stymulujące i wspomagające rozwój stwarzają dziecku warunki do zdobywania nowych doświadczeń, by usprawnić lub kompensować zaburzone funkcje. Przyczynia się to do większej samodzielności dziecka oraz lepszej jakości życia w przyszłości. Podczas konferencji uczestnicy mieli możliwość poszerzenia wiedzy dotyczącej wczesnego wspomagania rozwoju dziecka zarówno w zakresie wiedzy merytorycznej jak i prawno-organizacyjnej. Konferencja była też szansą na zapoznanie się z metodami pracy terapeutycznej wykorzystywanymi w pracy z dziećmi z zaburzonym rozwojem psychoruchowym.

8. PROGRAM KONFERENCJI:

9.15 -9.50 Rejestracja uczestników konferencji

10.00 Otwarcie konferencji

Dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Policach - mgr Anna Elszkowska,
Wystąpienia zaproszonych gości (przedstawiciele władz samorządowych, oświatowych)

10.15 *Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka – BYCIE RAZEM fundamentem wsparcia dziecka i rodziny* - dr Radosław Piotrowicz, Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie

10.40 *Rozwój małego dziecka, spojrzenie okiem neurologa* - dr n. med. Hanna Podraza, Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdroje” w Szczecinie, Oddział Neurologii Dziecięcej

11.05 *Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka w polskim prawie oświatowym* - mgr Jolanta Rafał-Łuniewska, Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

11.30 *Wczesna interwencja, jako forma rehabilitacji leczniczej, dla dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego - podstawy prawne*- dr n. zdr. Iwona Radlińska, Pomorski Uniwersytet Medyczny

11.55- 12.15 Przerwa kawowa

12.15 *Prezentacje z praktyki wczesnego wspomagania rozwoju dziecka - Współpraca Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Policach z samorządem i placówkami w Powiecie Polickim na rzecz dzieci objętych wczesnym*

wspomaganiem rozwoju - mgr Anna Elszkowska

- *Funkcjonalna terapia ręki – wpieranie samodzielności małego dziecka* -
mgr Małgorzata Włodarczyk, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Policach

- *Rehabilitacja ruchowa we wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka. Terapia SI* -
mgr Luiza Klukowska, mgr Barbara Banderowicz, Specjalny Ośrodek Szkolno-
Wychowawczy nr 1 w Policach

- *Metoda Montessori. Stymulacja dziecka* – mgr Iwona Złotek, mgr Dorota Runiewicz,
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tanowie

- *Metoda odruchowej lokomocji według Vojtę, jako neurofizjologiczna koncepcja
usprawniania niemowląt, dzieci, młodzieży i dorosłych* - mgr Krzysztof Kmetyk,
Szpital Publiczny ZOZ w Choszczynie, Oddział Rehabilitacji Medycznej

**13.15-13.30 Kalendarium wydarzeń Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Policach
45 lat** prezentacja multimedialna – mgr Elżbieta Świtała, mgr Patrycja Lutkiewicz

13.30-14.00 Dyskusja, podsumowanie i zakończenie konferencji

14.00 Poczęstunek

9. FORMY REALIZACJI:

Konferencja zrealizowana została w formie obrad plenarnych (referaty z ilustracją wygłaszanych treści) oraz w formie prezentacji multimedialnych (zdjęcia, filmy, pokazy).

10. UCZESTNICY:

Uczestnikami konferencji były: osoby pracujące z małymi dziećmi, pedagodzy, rodzice, władze samorządowe i oświatowe, pracownicy służby zdrowia, lekarze, pielęgniarki, terapeuci prowadzący wczesną interwencję, opiekunki żłobków, nauczyciele przedszkoli publicznych i niepublicznych, nauczyciele szkół podstawowych publicznych i niepublicznych, nauczyciele szkół gimnazjalnych, przedstawiciele OHP, Powiatowych Urzędów Pracy, przedstawiciele Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, przedstawiciele instytucji obejmujących wsparciem osoby niepełnosprawne, Ośrodków Rehabilitacyjno- Edukacyjno-Wychowawczych, przedstawiciele stowarzyszeń działających na rzecz dziecka niepełnosprawnego, przedstawiciele Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, Związku Nauczycielstwa Polskiego, Domów Dziecka, przedstawiciele Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych, Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej z powiatu polickiego i województwa zachodniopomorskiego. W konferencji uczestniczyły 262 osoby.

11. ABSTRAKTY REFERATÓW I PREZENTACJI

11.1. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka – BYCIE RAZEM fundamentem wsparcia dziecka i rodziny

dr Radosław Piotrowicz

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

Wielość zagrożeń rozwoju dziecka oraz problemów rozwojowych w okresie wczesnodziecięcym to czas wymagający systemowego wsparcia całej rodziny. Przyjście na świat dziecka niepełnosprawnego lub zagrożonego niepełnosprawnością w pierwszej kolejności obliguje rodziców do zapewnienia odpowiednich warunków bytowych, gwarantujących odpowiednie funkcjonowanie a często w zależności od stopnia zaburzeń przeżycie. Walka z codziennością o zapewnienie dziecku optymalnych warunków jest olbrzymią presją rodziców. Sprostanie tym wyzwaniom jest dla nich nie lada wyzwaniem, z którym nie wszyscy samodzielnie są w stanie sprostać. Sprostanie wyzwaniom opieki nad dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi lub ze stwierdzoną niepełnosprawnością wymaga zapewnienie systemowego wsparcia, szczególnie na etapie wczesnej interwencji. W wystąpieniu akcentuje się wspomaganie rozwoju małego dziecka jako „BYCIE RAZEM”. Fundamentem są obustronne relacje dziecka i rodziców, terapeutów. Podkreśla się znaczenie w procesie uczenia „pielęgnacji wrażliwej”, strategii współobcowania i uczenia się poprzez zabawę, wskazując na obszary kluczowe procesu wspomagania rozwoju.

11.2. Rozwój układu nerwowego - aspekty neurofizjologiczne

dr n. med. Hanna Podraza

Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdroje” w Szczecinie,

Oddział Neurologii Dziecięcej

Rozwój ośrodkowego układu nerwowego w pierwszej połowie ciąży jest zdominowany przez procesy rozmnażania i migracji komórek, w drugiej połowie ciąży dominują procesy wzrostu i różnicowania komórek. Podczas życia płodowego obserwuje się występowanie struktur przejściowych jak macierz i płyta podkorowa które odgrywają kluczową rolę dla rozwoju OUN. Ich niedotlenienie lub inne formy uszkodzenia dezorganizują funkcje mózgowe. Dojrzewanie OUN to kaskada powiązanych procesów w której zaburzenia na jakimkolwiek etapie wpływają na etapy kolejne. Plastyczność mózgu to termin który oznacza zbiór mechanizmów kompensacyjnych pozwalających na reorganizację zachowanej tkanki mózgowej.

11.3. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka w polskim prawie oświatowym

mgr Jolanta Rafał-Luniewska,

Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

Prezentacja „Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka (WWRD) w prawie oświatowym” przedstawia stan prawny na 17 maja 2017 roku najnowszych zapisów ustawy –*Prawo oświatowe* (Dz.U. Z 2017 roku, poz.59) dotyczące wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. Odpowiada także na wiele pytań dotyczących WWRD np.:

- jak jest różnica między wczesnym wspomaganie rozwoju, a wczesną interwencją?
- jakie znaczenie ma WWRD dla późniejszej edukacji dziecka z niepełnosprawnością,
- dlaczego jest tak istotne dla rozwoju dziecka?

Prezentacja zawiera także wiele informacji dla rodziców dzieci objętych WWRD. Przedstawia również zadania zespołu WWRD i sposób prowadzenia dokumentacji przez ten zespół, w szczególności znaczenie efektywnej obserwacji dziecka, a także schemat Indywidualnego Programu Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka.

11.4. Wczesna interwencja, jako forma rehabilitacji leczniczej, dla dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego - podstawy prawne

dr n. zdr. Iwona Radlińska

Pomorski Uniwersytet Medyczny

Wczesna interwencja w zdrowie dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego ma na celu zapobieganie utrwaleniu nieprawidłowości bądź też łagodzenie ich skutków. Jednak nadrzędnym celem wczesnej interwencji jest zapewnienie jak najlepszego funkcjonowania społecznego. Mimo przewidzianych w systemie ochrony zdrowia świadczeń dla tej grupy dzieci, wciąż brak dostatecznie wczesnej, wielospecjalistycznej, kompleksowej, skoordynowanej i ciągłej pomocy dziecku zagrożonemu niepełnosprawnością lub niepełnosprawnemu oraz jego rodzinie. Szczególnie brak jest procedur pomocy dzieciom z grup ryzyka opóźnionym lub nieprawidłowym rozwojem na oddziałach noworodkowych, szczególnie w zakresie objęcia ich szczegółowymi badaniami przesiewowymi połączonymi z kierowaniem na rehabilitację w specjalistycznych ośrodkach w razie wykrycia nieprawidłowości. Zwraca uwagę brak dostatecznej pomocy dla rodzin dzieci w zakresie informowania, poradnictwa, szkoleń, wsparcia psychologicznego. Zauważalny jest również brak koordynacji realizacji diagnoz lekarskich (wskazania do wczesnej interwencji) i psychologiczno-pedagogicznych (wskazania do wczesnego wspomagania). Podjęcie wczesnej i skoordynowanej rehabilitacji dzieci (leczniczej, psychologiczno-pedagogicznej, społecznej) jest korzystne pod każdym względem, w tym finansowym, nie tylko dla małych pacjentów i ich rodzin, ale również dla całego systemu pomocy tym osobom: ochrony zdrowia, oświaty, pomocy społecznej. W tym zakresie niezbędne jest wdrożenie w życie zasady lepiej „zapobiegać zamiast leczyć”.

11.6. Współpraca Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Policach z samorządem i placówkami w Powiecie Polickim na rzecz dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka

mgr Anna Elszkowska

Dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Policach

„ Ludzie to anioły z jednym skrzydłem, dlatego aby się wznieść musimy trzymać się razem” - cytata Marii Konopnickiej obrazuje ideę wspólnych działań, jaka przyświeca pracownikom Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Policach. Idea ta wyraża się między innymi w bliskim sąsiedztwie podmiotów, których najważniejszym zadaniem jest udzielanie wsparcia osobom wymagającym pomocy, a zwłaszcza dzieciom niepełnosprawnym i zagrożonym niepełnosprawnością oraz ich rodzinom. Prezentacja zawiera podstawowe informacje o działalności Poradni. Przedstawia w szczególności szerokie spektrum działań na rzecz wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci prowadzonych przez poradnię we współpracy z różnorodnymi instytucjami środowiska lokalnego dając szansę na prowadzenie wielospecjalistycznej, kompleksowej i skoordynowanej pomocy dzieciom, rodzicom, nauczycielom. Omawia wykorzystywane przez placówkę zasoby znajdujące się w środowisku lokalnym i jednocześnie służące wzbogacaniu warunków jej podstawowej działalności, a także ich wpływ na rozwój potencjału tego środowiska.

11.7. Funkcjonalna terapia ręki – wpieranie samodzielności małego dziecka

mgr Małgorzata Włodarczyk,

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Policach

Terapia ręki to zagadnienie bardzo szerokie, które wykorzystuje wiedzę z różnych dziedzin: pedagogiki, psychologii, neuropsychologii, fizjoterapii, anatomii, terapii zajęciowej, integracji

sensorycznej. Takie podejście pozwala na całościowe spojrzenie na sprawność ręki i czynniki zaburzające jej pracę. Rozwój sprawności rąk umożliwi dziecku nabywanie coraz bardziej złożonych umiejętności, które powodują, że dziecko staje się samodzielne i niezależne od innych. Problemy manualne często są niesłusznie identyfikowane wyłącznie z niechęcią do rysowania, brzydkim pismem czy nieprawidłowym chwytem. Przyczyn kłopotów ze sprawnością manualną należy szukać u podstaw rozwoju dziecka, a nie tylko w samej ręce. Dlatego też terapia ręki to wspieranie rozwoju całego dziecka a nie tylko jego dłoni. Jej celem jest usprawnianie funkcji percepcyjno – motorycznych, dzięki którym dziecko osiągnie optymalny poziom w zakresie samoobsługi oraz sprawności manualnych i grafomotorycznych.

11.8. Rehabilitacja ruchowa we wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka. Terapia SI
mgr Luiza Klukowska, mgr Barbara Banderowicz,
Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy nr 1 w Policach

Terapia i zastosowanie metod rehabilitacyjnych opiera się na indywidualnym i funkcjonalnym podejściu do każdego dziecka. Usprawnianie ruchowe stosowane jest u dzieci z zaburzeniami w obrębie układu nerwowego, mięśniowego i kostno-stawowego. Celem terapii jest: poprawa koordynacji i równowagi, zwiększenie siły i wytrzymałości mięśniowej, poprawa techniki chodu, zwiększenie zakresu ruchu w stawach, poprawa czucia głębokiego, regulacja napięcia mięśniowego, rozluźnienie napięcia mięśniowego, redukcja bólu. W usprawnianiu ruchowym dziecka we wczesnym wspomaganie, uwzględniamy: indywidualne i funkcjonalne podejście do dziecka, dokładny wywiad (co dziecko potrafi, z czym ma problemy), badanie fizjoterapeutyczne (badamy całą sylwetkę), wyznaczenie z rodzicami wspólnego celu terapii i dążenie do jego osiągnięcia na danym, etapie rozwoju dziecka, usprawnianie w formie zabawy i współzawodnictwa. Rehabilitując wyrabiamy u dziecka samodzielność, mobilizujemy je do ćwiczeń, bodźcujemy wielozmysłowo (słuch – krótkie komendy, wzrok – kontrola ruchu, dotyk – chwyt terapeuty stymulacja receptorów skóry). Sukces terapii jest możliwy przy odpowiedniej współpracy całego zespołu terapeutycznego: lekarza, fizjoterapeuty, psychologa, logopedy, niekiedy i innych specjalistów i rodziców. Rodzice po odpowiednim instruktarzu przeprowadzonym przez terapeutę mają możliwość aktywnego uczestnictwa w procesie usprawniania swojego dziecka w warunkach domowych. Zadaniem terapii SI jest dostarczenie dziecku, podczas jego aktywności ruchowej, kontrolowanej przez terapeutę ilości bodźców sensorycznych, wywołujących w konsekwencji poprawę integracji bodźców docierających do dziecka zarówno z otoczenia, jak i z jego ciała. Stosowanie terapii u dzieci umożliwia pokonywanie trudności szkolnych poprzez: poprawę koncentracji, kontroli posturalnej i okoruchowej, koordynacji wzrokowo- ruchowej, oraz rozwój orientacji przestrzennej schematu ciała.

11.9. Metoda Montessori. Stymulacja dziecka
mgr Iwona Złotek, mgr Dorota Runiewicz,

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tanowie

Wśród zalet Metody Marii Montessori we wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka wymienia się jej uniwersalność, spójność, silne uwarunkowania medyczne oraz doskonale opracowany zestaw pomocy o wysokich walorach diagnostyczno- terapeutycznych. Prezentacja zawiera główne założenia i cele pracy tą metodą, krótką charakterystykę wykorzystywanych materiałów rozwojowych oraz korzyści płynące z poszczególnych ćwiczeń. Bogaty materiał zdjęciowy przedstawia sale w których odbywają się zajęcia, pomoce oraz pracę dzieci w dziedzinie praktycznego dnia, sensoryki, mowy, matematyki oraz wychowania kosmicznego.

Prof. dr Andreas Fröhlich w latach 70 – tych w Niemczech prowadził badania w dziedzinie ciężkiego kalectwa, uzależnienia i utraty przytomności zaowocowały opracowaniem koncepcji „STYMULACJI BAZALNEJ”. Stymulacja bazalna skierowana jest przede wszystkim do osób dotkniętych wieloraką niepełnosprawnością, od niemowlęcia w ciężkim stanie do osoby dorosłej z syndromem śmierci klinicznej. Jej zamierzeniem jest pobudzenie maksymalnego rozwoju osoby niepełnosprawnej, poprzez zaproponowanie jej licznych bodźców środowiskowych oraz doświadczeń wielozmysłowych, które ułatwiają rozwój świadomości własnej egzystencji. Metoda ta pomaga wyrównać brak doświadczeń życiowych i za pomocą propozycji własnej aktywności i odpowiednio dobranych bodźców pomaga osobie wejść w kontakt z własnym ciałem i światem zewnętrznym.

11.10. Metoda odruchowej lokomocji według Wojty, jako neurofizjologiczna koncepcja usprawniania niemowląt, dzieci, młodzieży i dorosłych - mgr Krzysztof Kmetyk, Szpital Publiczny ZOZ w Choszczynie, Oddział Rehabilitacji Medycznej

Metoda Wojty polega na odruchowym uaktywnianiu prawidłowych wzorców lokomocji bez względu na wiek człowieka. Do pobudzenia wykorzystuje ona OUN oraz proprioreceptory zlokalizowane w różnych częściach ciała. Taką oczekiwaną odpowiedź uzyskujemy dzięki ułożeniu dziecka w określonej pozycji, utrzymaniu jej w czasie i pobudzaniu tzw. stref stymulacji, które znajdują się w ścięgnach, okostnej i mięśniach. Globalne działanie terapii metodą Wojty polega na odruchowej reakcji mięśni do prawidłowego, zgodnego z fizjologicznym wzorcem ruchu. Wyzwalana podczas odruchowej lokomocji aktywność mięśniowa wchodzi w skład idealnej postawy ciała, która stanowi podstawę lokomocji oraz celowego ruchu fazowego występującego w prawidłowej motoryce człowieka.

11.11. KALENDARIUM WYDARZEŃ PORADNI PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNEJ W POLICACH

Przygotowane w formie prezentacji multimedialnej zawiera historię placówki, fotografie i dokumenty pokazujące jej rozwój, zmiany i dążenia do osiągnięcia jak najlepszych efektów pracy na rzecz dziecka i rodziny przy współpracy z placówkami o zasięgu regionalnym jak i ogólnokrajowym.